Strojové učenie a neurónové siete - **zadanie 1** - analýza dát, jednoduché neurónové siete 2

Zadanie 1

- Zadanie a bodovanie je k dispozícii na dokumentovom serveri v AIS
- Máte sa naučiť:
  - 1. Načítanie dát
  - 2. Základná analýza dát
  - 3. Čistenie dát, spracovanie textových stĺpcov, vyberanie množín
  - 4. Príprava dát na vstup do siete (škálovanie)
  - 5. Použitie neurónovej siete na regresiu/klasifikáciu
  - 6. Základné vyhodnocovanie úspešnosti sietí
- Dataset: dostupný v AIS aj s popisom stĺpcov (prescreening pacientov na srdcovú chorobu)

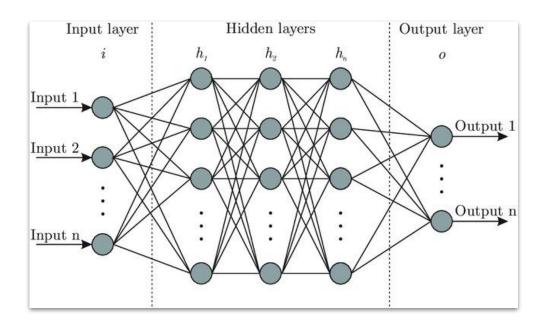

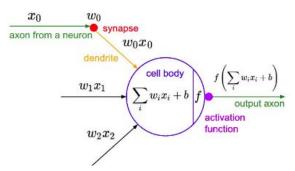
Obsah tejto prezentácie

- Kriteriálne funkcie
- Príklad spätnej propagácie
- Architektúra umelej neurónovej siete
- Proces trénovania
- "Sanity checks"
- Postup riešenia demonštrovaný na datasete zo <u>zdroja</u>, využité knižnice <u>numpy</u>, <u>pandas</u>, <u>plotly</u>, <u>keras</u>

Umelé neurónové siete - slovníček

- Neurón:

- Váhy
- Prah
- Aktivačná funkcia

Neurónová sieť:

- Vstupná vrstva
- Výstupná vrstva
- Skryté vrstvy

Trénovanie:

- Kriteriálna funkcia
- Spätné šírenie chyby
- Solver
- Parameter rýchlosti učenia
- Zastavovacia podmienka

Spätná propagácia - opakovanie parciálne derivácie

- Pri sieťach máme funkciu f(**x**), **x** sú premenné (vstupy, váhy a prahy)

$$\nabla f = \left[\frac{\partial f}{\partial x}, \frac{\partial f}{\partial y}\right] = [y, x]$$

$$\frac{df(x)}{dx} = \lim_{h \to 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h}$$

- Sčítanie:

$$f(x,y) = x + y \to \frac{\partial f}{\partial x} = 1$$
  $\frac{\partial f}{\partial y} = 1$

- ReLU :):

$$f(x,y) = \max(x,y) \to \frac{\partial f}{\partial x} = 1(x >= y)$$
  $\frac{\partial f}{\partial y} = 1(y >= x)$

Spätná propagácia - príklad 1.

Reťazové pravidlo:
$$\frac{\partial f}{\partial x} = \frac{\partial f}{\partial q} \frac{\partial q}{\partial x}$$

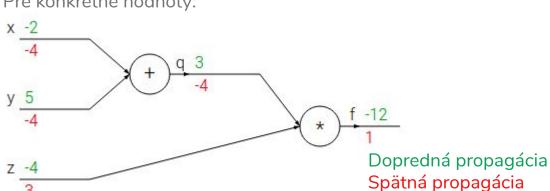
Napr. zoberme funkciu:

$$f(x, y, z) = (x + y)z$$

Dá sa prepísať:

$$q = x + y$$
$$f = qz$$

Pre konkrétne hodnoty:

Výpočty gradientov:

$$\frac{\partial f}{\partial z} = \frac{\partial qz}{\partial z} = q$$

$$\frac{\partial f}{\partial q} = \frac{\partial qz}{\partial q} = z$$

$$\frac{\partial f}{\partial x} = \frac{\partial f}{\partial q} \frac{\partial q}{\partial x} = z * 1$$

$$\frac{\partial f}{\partial y} = \frac{\partial f}{\partial q} \frac{\partial q}{\partial y} = 1 * z$$

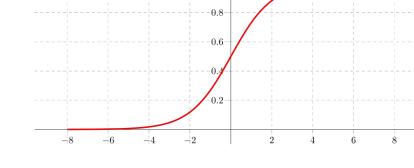
Spätná propagácia - príklad neurón

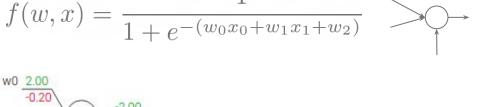
x1 -2.00

w2 -3.00

0.20

Neurón s dvoma vstupmi a sigmoidou ako kriteriálnou funkciou:

 $\sigma(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}} \to \frac{d\sigma(x)}{dx} = \frac{e^{-x}}{(1 + e^{-x})^2} = \left(\frac{1 + e^{-x} - 1}{1 + e^{-x}}\right) \left(\frac{1}{1 + e^{-x}}\right) = (1 - \sigma(x))\sigma(x)$

Spätná propagácia

 $- sig(t) = \frac{1}{1+e^{-t}}$

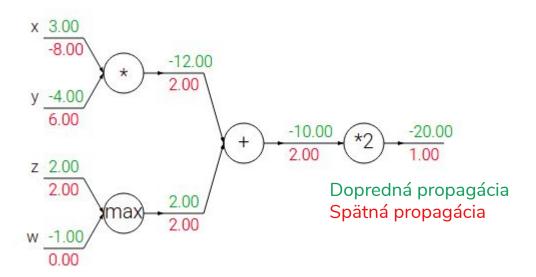
Ťahák: $f(x) = \frac{1}{x} \rightarrow \frac{df}{dx} = -1/x^2$ $f_c(x) = c + x \rightarrow \frac{df}{dx} = 1$

Dopredná propagácia

 $f(x) = e^x \to \frac{df}{dx} = e^x$

 $f_a(x) = ax \to \frac{df}{dx} = a$

Spätná propagácia - príklad 3.

Diskusia:

- Sumovacia brána, max brána, násobiaca brána
- Normalizácia
- Rozmery vstupu, dot product
- Prečo trénujeme iteratívne?

Kriteriálna funkcia

Chybová funkcia, loss function, error function, cost function, objective function

Trénovanie = [dopredná propagácia → **výpočet kriteriálnej funkcie** → spätná propagácia → (dopredná propagácia)] x počet iterácií

- Hodnotí ako dobre sieť ohodnocuje vstupy vzhľadom na skutočné výstupy, najčastejšie:

east squared error	Logistic loss	Hinge loss	Cross-entropy
$\frac{1}{2}(y-z)^2$	$\log(1+\exp(-yz))$	$\max(0,1-yz)$	$-\Big[y\log(z)+(1-y)\log(1+z)\Big]$
	y = -1	y = -1	y=0 1
$y \in \mathbb{R}$	y = 1	y=1	$ \begin{array}{ccc} & & & & \\ \downarrow & & & \\ 0 & & & y = 1 \end{array} $ Neural Network
$y \in \mathbb{R}$ Linear regression	y=1 Logistic regression	y =	1

y - skutočný výstup

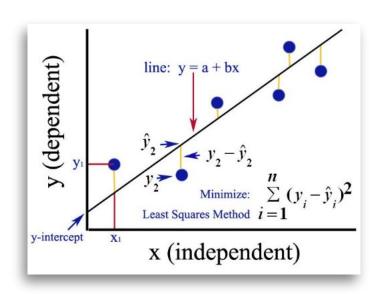
z - predikovaný výstup

Kriteriálna funkcia - príklady

Ordinary least squares (OLS)

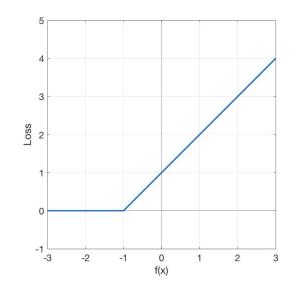
- -Lineárna regresia
- -sklearn.neural_network.MLPRegressor

Hinge loss

$$max = (0, 1 - y(f(x)))$$

- -Binárna klasifikácia
- -Primárne so SVM
- -Chceme mať výstup pre triedy rozdelený "marginom"
- -y je buď -1 alebo 1

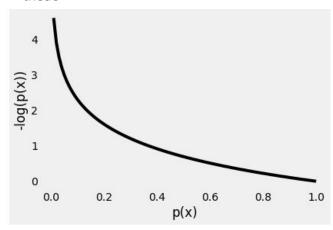

Kriteriálna funkcia - príklady

Binary Cross Entropy
$$y*log(f(x)) + (1-y)*log(1-f(x))$$

- Binárna klasifikácia
- y je 0 alebo 1
- Normalizované pravdepodobnosti príslušnosti ku triede

Cross Entropy (log loss, softmax)

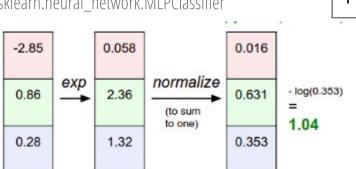
$$-log \frac{e^{f_{y_i}}}{\sum_j e^{f_j}}$$

-Rozšírenie BCE pre viacero tried

-Softmax - normalizácia do sumy 1

$$\frac{e^{z_j}}{\sum_k e^{z_k}}$$

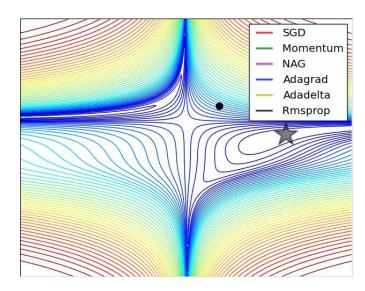
- -One-hot encoding
- -sklearn.neural network.MLPClassifier

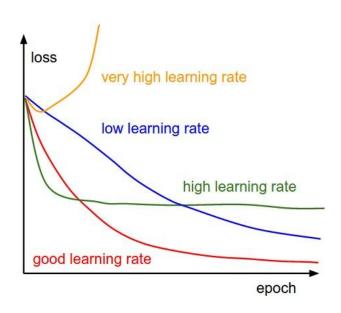

Trénovanie neurónovej siete

- Sieť trénujem postupne v iteráciách (gradientný zostup)
- O tom, ako veľmi mením váhy rozhoduje parameter rýchlosti učenia (medzi 0 a 1) dôležitý pre správne trénovanie
- O spôsobe zostupu rozhoduje solver (SGD, Adam, Adagrad...)

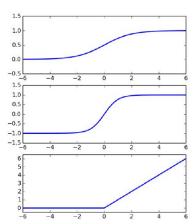

Architektúra neurónovej siete

- Veľkosti vrstiev (počty neurónov vo vrstvách):
  - Vstupná podľa veľkosti vzorky zo vstupu
  - Výstupná jeden (regresia, binárny problém) alebo počtom kategórii (multiclass)
  - Skryté nevieme :(, vyberáme my (a potom sledujeme správanie siete počas trénovania); možno:
    - Čím hlbšie tým lepšie (min. pri CNN) ale je ťažké dobre natrénovať
    - Počet neurónov medzi veľkosťou vstupu a výstupu?
    - Dobré je mať 10 stupňov voľnosti medzi počtom vstupných vzoriek a trénovanými parametrami (mám 300 vzoriek môžem trénovať 30 váh)

Aktivačná funkcia:

- Sigmoid, logaritmická
  - Miznúci gradient, nie je centrovaná na nule, pomalá konvergencia
- TanH
  - Miznúci gradient
- ReLU
  - Mŕtve neuróny

 $1 + e^{-z}$

Hyperbolic Tangent $\phi(z) = \frac{e^z - e^{-z}}{z^2 + z^2}$

Rectified Linear

$$\phi(z) = \begin{cases} 0 & \text{if } z < 0 \\ z & \text{if } z \ge 0 \end{cases}$$

Nastavenia trénovania

- Zastavovacie podmienky:
  - Počet iterácií
  - Hodnota kriteriálnej funkcie (úspešnosti) trénovanie, validácia
  - Smer zmeny kriteriálnej funkcie (úspešnosti) za posledných *x* iterácií

- Nevyhnutné je nájsť dobrý parameter rýchlosti učenia (prvá kontrola, keď sa sieť netrénuje)
- Často skúmam solver a jeho nastavenia, architektúru
- Menej často skúmam aj napr. inicializáciu váh
- Podľa priebehu trénovania vyhýbam sa pretrénovaniu/podtrénovaniu regularizačné techniky (nabudúce)

Prečo sa moja sieť netrénuje - základné kontroly

- V prvom kroku je hodnota kriteriálnej funkcie približne rovnaká, ako by mala byť pri náhodnom rozhodovaní
  - Napr. pri 10 kategóriách: softmax $\sim$ -ln(1/10) = 2.3
- Zvýšenie regularizácie zvyšuje hodnotu kriteriálnej funkcie.
  - ...
- Na malej podmnožine trénovacej množiny viem sieť pretrénovať
  - Viem dostať hodnotu kriteriálnej funkcie na nulu.

Priestor na otázky